

Munida tenuimana

Slätbukig trollhummer

Kräftdjur, Marina tiofotade kräftdjur

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Sårbar (VU)
B1ab(iii); D2

Klass: Malacostraca (storkräfter), **Ordning:** Decapoda (tiofotade kräftdjur), **Familj:** Munididae (spetsspannade trollhumrar), **Släkte:** *Munida*, **Art:** *Munida tenuimana* - slätbukig trollhummer G.O.Sars, 1872 **Synonymer:** *Munida tenuimana* G.O.Sars, 1872

Kännetecken

En art som i svenska vatten normalt påträffas utanför kusten på djup större än 100 m (dvs. främst i mellersta och norra Skagerrak). Den känns lätt igen på den orange färgen med rödspetsade taggar på kroppen och benen, stora ögon utan "ögonfransar", bara en rad av korta hår under ögat samt taggar på fjärde bakkroppssegmentet. Buksköldarna har nästa inga smala fåror utan förefaller helt släta om man tittar på dem utan störning. Dessutom är denna art den enda i släktet Munida som har en längsgående rad av taggar på undersidan av merus på första benparet.

Totallängd: Ryggsköld max 25–30 mm lång. Panntaggen är välutvecklad och formad som en lång, spetsig tagg som vid basen är flankerad på vardera sidan av en stor ögonhålstagg, som är något kortare än hälften av panntaggen. Ryggskölden är avlång och har stora och vassa kanttaggar. Antenntaggen når upp till minst 30 % på det andra av de från översidan synliga segmenten på andra antennen. Ryggsköldens översida har ett flertal tydliga och ofta stora taggar. Taggarna är vanligen speglade mellan vänster och höger sida. Framtill på ryggsköldens översida finns två par taggar på rad bakom panntaggen, det bakre paret är bara något mindre än det främre. På sidorna finns en tydligt större tagg på vardera sidan. Mitt på ryggskölden just bakom en kontinuerlig tvärinje finns två stora tydliga taggar. Bakkanten av ryggskölden har taggar, de är tydliga och oftast lika många på höger som på vänster sida. Ryggskölden har många cilierade smala fåror tvärs över, fårorna på bakre delen av ryggskölden är uppbrutna i delar. Ögat har tydligt mycket större diameter än ögonskäftet och är normalt pigmenterat. Dessutom finns en tät rad med korta hår runt ögats underkant där inget hår når upp över själva ögat.

Första antennens basala segment har två tydliga distala taggar. Antennplatta saknas på andra antennen. Merus (fjärde segmentet räknat utifrån) på tredje paret käkfötter har endast en tagg nedtill på inre kanten. Merus är ungefär lika lång som ischium (segmentet närmast innanför).

På första paret gångben (pereopodpar I) är vänster och höger klosax ungefär lika stora. Själva klosaxen är långsmal och rundad med översidan glest täckt av större taggar. Den är vanligen längre än resterande del av klosegmentet. På carpus insida finns några små taggar och merus har en rad små taggar längs hela undersidan. Carpus är ungefär lika lång som merus. De sparsamt ludna fårorna på buksköldarnas segment är både mycket få och korta.

Bakkroppssegment 2 och 3 har minst två grunda, hårbeklädda fåror på översidan. På bakkroppssegment 4 finns minst ett par taggar i bakkanten. Stjärten är löst invikt under kroppen.

Utbredning och status

Slätbukig trollhummer förekommer i svenska vatten i Skagerrak. I övriga Europa sträcker sig utbredningen från Island och norska västkusten (söder om Finnmark) till Brittiska öarna och Färöarna och vidare söderut till Portugal och in i västra Medelhavet till Adriatiska havet. Den har också påträffats på västsidan av Atlanten från Davis Strait till Grand Banks utanför Newfoundland.

I svenska vatten förekommer arten relativt allmänt i Skagerraks djupare delar och påträffas sällsynt närmare kusten. I Gullmarsfjorden finns en isolerad population som lever så grunt som 40 meter, i Skredsvik långt inne i fjorden, där den påträffades under Svenska Artprojektets marina inventering 2006–2009.

Ekologi

Slätbukig trollhummer lever vanligen i hålor på mjukbotten. Den har också rapporterats utnyttja svampdjurs (*Pheronema carpenteri*) öppningar som artificiella hålor, och den har också påträffats på skalblandad botten.

Djup (generellt) 120–1 700 m.

Honorna bär rommen under bakkroppen från höst till vår, då äggen kläcks. Larverna är frisimmande i de tidiga utvecklingsstadierna. *Munida tenuimana* parasiteras av den bobyrida isopoden *Pseudione crenulata* och av rotfotingen *Triangulus munidae*.

Hot

Det är troligt att arten påverkas negativt av det intensiva bottentrålfisket, där den ingår i bifångst.

Åtgärder

I dagsläget är det inte klarlagt hur arten påverkas av trålfiske och miljöförändringar. Bättre underlag för skattning av status, populationsstorlek och tillväxtkapacitet behövs.

Övrigt

Namngivning: *Munida tenuimana* G.O. Sars, 1872. Undersøgelser over Hardangerfjordens Fauna I. Crustacea. – Forhandlinger i Videnskabs-Selskabet i Kristiania 1871: 246–286. Synonymer: *Munida perarmata* Bouvier, 1940.

Etymologi: tenuimanus = med slank hand; tenuis (lat.) = tunn, slank; manus (lat.) = hand. Syftar på de långa, slanka klorna.

Litteratur

Enckell, P.H. 1998. Kräftdjur. 2:a upplagan. Fältfauna. Graphic publishing. BILD Fig. 2837.

Hansson, H.G. 2011. Marina sydkandinaviska "evertebrater". Webb-upplaga.
http://loven.gu.se/digitalAssets/1480/1480031_hansson-2011.pdf

Jägerskiöld, L.A. 1971. A survey of the marine benthonic macro-fauna along the Swedish west coast 1921-1938. Eds. Hubendick, B., Hyle, G. & Swärd, S. Acta Regiae Societatis Scientiarum et Litterarum Gothoborgensis, Zoologica 6.

Karlsson, A., Berggren, M., Lundin, K. & Sundin, R. 2014. Svenska artprojektets marina inventering – slutrapport. ArtDatabanken rapporterar 16. ArtDatabanken, SLU. Uppsala.

Moen, F.E. & Svensen, E. 2014. Dyreliv i havet. Nordeuropeisk marin fauna. 6:e upplagan. KOM forlag Marine species identification portal. <http://species-identification.org>.

Rice A.L., Saint Laurent M. de, 1986. The nomenclature and diagnostic characters of four north-eastern Atlantic species of the genus *Munida* Leach: *M. rugosa* (Fabricius), *M. tenuimana* G.O. Sars, *M. intermedia* A. Milne-Edwards and Bouvier and *M. sarsi* Huus (Crustacea, Decapoda, Galatheidae). – J. Nat. Hist., 20: 143-163.

Marine species identification portal. <http://species-identification.org>.

World register of marine species. 2015. www.marinespecies.org.

Författare

Matz Berggren 2017 (kännetecken, ekologi, utbredning, bearbetad av Ragnar Hall, ArtDatabanken). Kennet Lundin 2004. Reviderad Kennet Lundin 2015 (naturvårdsbiologi).